

"Edirne'de Kültür ve Sanat"

Ender Bilar

www.enderbilar.com

EDİRNE'DE MAHALLE KÜLTÜRÜ -4-

Yarınlarımızın teminatı dediğimiz çocuk ve gençlerin yetiştirilmesinde önemli merkezlerin başında eğitim kurumları gelmektedir. Toplumsal gelişmenin önemli unsuru olan eğitim, kalkınmanın, ekonomik büyüme ve gelişmenin temel taşı olduğu da bilinmektedir. M. Kemal Atatürk'te "Eğitimdir ki; bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk halinde yaşatır; ya da esaret ve sefaletle terk eder." diyerek bizleri yıllar öncesinden de uyarmıştır.

Bugün eğitim kenti olarak da adlandırılan kentimizde öğrencilerimizin sosyalleşeceği bilgi merkezi, kütüphane sayısı çok, çok yetersizdir. Düşünün Atatürk Cumhuriyeti kurduktan sonra ele aldığı önemli konulardan birisi de halkevlerinin kurulması değil miydi?

Halkevleri toplumun bilinçlenmesi, milli kimliğin halk tarafından anlaşılması ve tanınması amacıyla 1930'lı yılların başlangıcında kurulmuş bir yaygın eğitim kurumudur. Edirne'de 24 Haziran 1932 tarihinde kurulan Edirne Halkevi bünyesinde okuma-yazma ve meslek edindirme kursları açılmış, spor, kültür ve sanat etkinlikleri düzenlenmiştir. Döneminde Edirne'de yedi halkevi ve yirmi dört halkodasının faaliyet gösterdiğini hatırlatalım.¹

Kasım 2024 ayı itibarıyla kentimizde merkez ilçe de bir şube kütüphanesi ile ilçe kütüphanesi olarak 7 ilçe kütüphanesi olmak üzere toplam 8 halk kütüphanesi bulunmaktadır. Bu sayıların ne kadar ye-

tersiz olduğu da görülmektedir. Kentimizin özellikle merkeze uzak mahallelerinde birer bilgi merkezinin açılması çok değerli ve önemlidir. Yöneticiler çocuk ve gençleri okumuyorlar diyerek suçlarken öncelikle bu çocuk ve gençlerimizi bilgi merkezleriyle buluşturmak için ne proje üretip hayata geçirdiklerini sorgulamaları gerekmektedir.

Türkiye Cumhuriyetinin geleceğinin teminatı olarak gördüğümüz çocuklarımız ancak okuyarak, araştırarak, öğrenecekler ve kendilerini geliştireceklerdir. Çocuklarımızın bilgi dünyası ile buluştuğu ve sosyalleştiği alanlar kütüphanelerdir, bilgi merkezleridir.

Her mahallenin sokağında yer alan evleri yıkıp yerlerine birer apartman koyarken kentin yaşam kültürüne birer hancer sapladığımızı göz ardı eden yine bizler olmadık mı? Kentin mahallelerinde tek katlı olan evlerin yerine 3'er veya 5'er katlı apartmanlar inşa ederken kentleşmenin normlarına uymayarak kentlerin mahalle kültürlerini alt üst ettik. Otopark alanı olmayan apartmanlar günümüzde mahalle sokak ve caddelerinde trafiğin yaşanmaz bir hale gelmesini sağlamıştır. Geçmişte çocukların oyun alanı olan mahalle meydanları günümüzde araç parkı haline gelmiş durumdadır. Aslında çocuklar sokaklarında oynayarak, sosyalleşerek mahalle kültürünü gelecek kuşaklara aktarmaktaydı.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 2023 yılsonu itibarıyla

Türkiye'nin toplam nüfusu 85 milyon 372 bin 377 kişi iken 15-24 yaş grubundaki genç nüfus 12 milyon 872 bin 39 kişi olmuştur. Genç nüfus, toplam nüfusun %15,1'ini oluşturmıştır.²

Edirne'nin nüfusu 419.913 olup nüfusumuzun 59.276'sı genç nüfusu oluşturmaktadır. Edirne'de genç nüfusun toplam nüfusa oranı % 14.1'dir. Görüldüğü gibi Edirne'de genç nüfusun toplam nüfusa göre oranı Türkiye ortalamasının altında yer almaktadır.

TÜİK verilerine göre Türkiye'den göç eden kişi sayısı bir önceki yıla kıyasla yüzde 42,5 artış göstermiştir. 2022 yılında ise bir önceki yıla göre % 62,3 artmıştır. Türkiye'den göç eden nüfusun yaş gruplarına bakıldığında, en fazla göç edenlerin %15,8 ile yine 25-29 yaş grubunda olduğu görülmüştür.

Edirne'den de 2022 yılında yurtdışına göç eden kişi sayısı bir önceki yıla göre % 45.32 artış gösterdiği³ TÜİK kayıtlarından görülmektedir.

Edirne'nin 1980-2022 yılları arası net göç hızını TÜİK'in illerin aldığı, verdiği göç, net göç ve net göç hızı verileriyle incelediğimizde kentimizin 1980-1985 yılları arasında göç hızının ‰ -16.5, 1985-1990 döneminde ‰ -21.2, 2007-2008 döneminde ise ‰ -7.7, 2008-2009 döneminde ise ‰ 5.8 olmuştur. Edirne'nin aldığı göç ile verdiği göç arasındaki fark ile oluşan kent hızını incelemeye devam ettiğimizde 2009-2010 döneminde ‰ -2.1, 2012-2013 döneminde de ‰ -1.9 olarak gerçekleşmiştir. Görüleceği gibi bu dönemlerde Edirne'nin aldığı göç sayısı verdiği göç olduğu için kentin göç hızı da eksi olarak gerçekleşmiştir. 2020-2021 dönemi incelediğimizde göç hızı oranının ‰ 8.8, 2021-2022 döneminde de ‰ 8.5 olarak gerçekleşerek aldığı göç sayısı verdiği göç sayısından fazla durumu geçmiştir.⁴ 2023 yılında da Edirne'nin net göç hızının ‰ 5.1 olduğu görülmektedir.⁵ Görüldüğü gibi kentimizin 1980'li yıllarda net göç hızı eksilerde olurken 2022-2023 dönemin-

de ise artıya geçmiştir. Yani kentimiz göç alan kentler arasında yer almaya başlamıştır ki, önceki yazılarımızda hangi illerden ne oranda göç aldığımızı da belirtmiştik.

Yaşanılan bu göçler ile birlikte Edirne'nin doğum hızının da düşük olması kentin demografik yapısında önemli değişimlerin yaşanmasını sağlamaktadır. Kentin demografik yapısında yaşanan bu değişimler Edirne'nin "Mahalle Kültürü"nü dolayısıyla Edirne'nin kent kimliği ve kültürünü de etkilemektedir. Tüm yaşanan bu değişim rüzgârına gerek devlet, gerekse yerel yöneticiler yeterli stratejik plan ve proje geliştirememiştir.

Bugün ne yazık ki, çocuklarımızı kentimizin kültür değerleriyle yetiştirememekteyiz, "Protez Kültür" kentin her bir sokağında kendisini hissettirmektedir. Kentimizde az da olsa yaşanan bazı olaylarda da görüldüğü gibi bazı semtlerdeki okul bahçeleri, sokak ve meydanlar çocuklarımız için tehlikeli hale gelmiştir.

TÜİK'in 2020 verilerine göre suçun işlendiği kente göre ceza infaz kurumuna giren ve yüz bin kişi başına düşen hükümlü sayısında ilk beş sırayı Aydın (509,9), **Edirne (507,4)**, Antalya (503,9), Isparta (491,5), Denizli (483,7) almıştır. Türkiye'de yüz bin kişi başına düşen ceza infaz kurumundaki kişi sayısı 390'ı ceza infaz kurumunda yer aldığı düşünürsek Edirne'deki 507,4 verisi düşündürücüdür.⁶

Çocuk ve gençlerimiz "Dijital kültürün kölesi, Yazılı Kültü-

rün Efendisi" olmuştur. Yaşadığı kentin mahallesinin tarihi ve kültürel değerlerini öğrenemedi, büyüyen genç neslin geleceğin "Tarih, Kültür ve Sanat Kenti Edirne" mottosunu nasıl koruyup geliştireceğini düşünmek, yeni projelerin üretilmesini gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda kent kültürünü olumsuz yönde etkileyen bu gelişmelerin yakın gelecekte kentin kültür turizmini de ne derecede etkileyeceğini düşünmeliyiz.

Kaynakça:

- 1- Aydın, Mehmet Korkud (2021) Edirne Halkevi'nin Kuruluşu ve Faaliyetleri, Eğitim ve Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 2 (3), 115-149
- 2- 17.05.2024 tarih ve 53677 sayılı haber bülteni
- 3- TÜİK, İllere ve vatan-daşlığa göre Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den giden göç, 2016-2022
- 4- TÜİK, İllerin aldığı, verdiği göç, net göç ve net göç hızı, 1980-2022, Genel Nüfus Sayımı sonuçları, 1980-2000 ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçları, 2008-2022
- 5- Akdemir, Hasan (2024) Türkiye İstatistik Kurumu Sayılarıyla Türkiye TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli Ağustos 2024 Raporu.
- 6- Eren, Mustafa (2021) "Uyuşturucu" suçları 10 yılda 7 kat arttı.-24 Kasım 2021.- <https://m.bianet.org/bianet/insan-haklari/253819-uyusturucu-suclari-10-yilda-7-kat-artti> (Erişim: 27.11.2024)

Ezan Vakitleri

İmsak	Güneş	Öğle	İkinci	Akşam	Yatsı
06:40	08:11	13:07	15:30	17:52	19:18

edirneyenigun@hotmail.com
edirneyenigun@gmail.com

GAZETECİLİK VE MATBAACILIK

YEREL SÜRELİ YAYIN

Kuruluş: 5 Mayıs 2005

Kurucusu ve Sahibi:

Hasan Tahsin ERYONAR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Tarık ERYONAR

Haber Editörü

Özgür ORHAN

Tarih: 28 KASIM 2024 Sayı:5852

UETS adresi: 15602-06750-41933

Baskı, Yönetim, Yazışma Adresi:

Yenigün Ofset Gazete ve Matbaa Tesisleri

Çavuşbey Mahallesi Mumcular Sokak (Makedonya Kulesi Karşısı) No. 16/B EDİRNE

Tel: 0 (284) 213 51 82

WHATSAPP İHBAR HATTI: 0 541 225 27 57

İrtibat Bürosu:

Sabuni Mahallesi Bedesten Dış Dükkanlar No: 5 EDİRNE

Tel: 0 (284) 225 27 57 Tel/Fax: 0 (284) 214 33 31

Yıllık Abone Bedeli:2000 TL. - Şehirdışı Abone Bedeli:2500 TL. -

Resmi ilanlar Sütun cm:140 TL. - Zayı ilan 150 TL.

Fiyatı 4 TL. Fiyatlara KDV dahil değildir.

Renkli basılmasını istediğiniz özel ilan ve reklamlar pazarlığa tabidir. GAZETEMİZDE YAYINLANAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.

www.edirneyenigun.com

NÖBETÇİ

EDİRNE

KORAY ECZANESİ

SABUNİ MAH.YENİ ÇARŞI NO:21
02842126329

BEGÜM ECZANESİ

FATİH MAH. ÜMRAN AKKAN CAD. NO:28B/A
02842250730

GÜRKAN ECZANESİ

KOCASINAN MAH.MUAMMER AKSOY CAD.34.SOK.MANOLYA
KENT APT.ALTI
2842363111